משום צובע אין משום נמילת נשמה לא

אימא אף משום צובע אמר רב מילתא

דאמרי אימא בה מילתא דלא ליתו דרי

בתראי וליחכו עלי צובע במאי ניחא ליה

ניחא דליתוום בית השחימה דמא כי היכי

דליחזוה אינשי וליתו ליזבנו מיניה: והמולחו

והמעבדו: אחיינו מולח והיינו מעבד ר' יוחנן

ור"ל דאמרי תרוייהו אפיק חד מינייהו ועייל

ואן שירטוט אמר רבה בר רב הונא האי מאן

דמלח בישרא חייב משום מעבד ירבא

אמר אין עיבוד באוכלין אמר רב אשי

ואפילו רבה בר רב הונא לא אמר אלא

דקא בעי ליה לאורחא אבל לביתא לא

משוי איניש מיכליה עץ: יוהממחקו והמחתכו:

אמר רבי אחא בר חנינא [י] אמר רבי אחא בר

בשבת חייב משום ממחק אמר רבי חייא בר

אבא ג' דברים סח לי רב ששמיה דרבי

יהושע בן לוי יהמגרר ראשי כלונסות בשבת

חייב משום מחתך הממרח רמיה בשבת

חייב משום ממחק יוהמסתת את האכן בשבת

חייב משום מכה בפטיש אמר ר' שמעון 6 בן

קיםמא אמר רבי שמעון בן לקיש יהצר צורה

בכלי והמנפח בכלי זכוכית חייב משום מכה

בפטיש א"ר יהודה ההאי מאן דשקיל אקופי

מגלימי חייב משום מכה בפמיש והני מילי

דקפיד עלייהו: "והכותב שתי אותיות: ת"ר

יכתב אות אחת גדולה ויש במקומה לכתוב

שתים פמור מחק אות גדולה ויש במקומה

לכתוב שתים חייב אמר רבי מנחם בר' יוםי

וזה חומר במוחק מבכותב: הבונה והסותר

המכבה והמבעיר והמכה בפטיש: רבה

ור' זירא דאמרי תרוייהו יכל מידי דאית

ביה גמר מלאכה חייב משום מכה בפמיש:

אלו אבות מלאכות: יאלו לאפוקי מדר"א

דמחייב על תולדה במקום אב: חמר אחת:

לאפוקי מדר' יהודה ידתניא ר' יהודה מוסיף

את השובְםְ והמדקדק אמרו לו [ל]שובם הרי

הוא בכלל מיסך מדקדק הרי הוא בכלל אורג: בותני ועוד כלל אחר אמרו "כל

הכשר להצניע ומצניעין כמוהו והוציאו

בשבת חייב חמאת עליו וכל שאינו כשר

להצניע ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת

אינו חייב אלא המצניעו: גמ' כל הכשר

להצניע לאפוקי מאי רב פפא אמר ילאפוקי

דם נדה מר עוקבא אמר לאפוקי עצי אשרה

מאן דאמר דם נדה כ"ש עצי אשרה מאן דאמר

עצי אשרה אבל דם נדה מצנע ליה לשונרא

ואידך כיון דחלשא לא מצנע ליה אמר רבי יוםי

בר חנינא האי דלא כר"ש דאי כר"ש האמר

חוטי השתי: **הרי הוא אורג.** דהיינו אורג ממש ולא דמי לזורה ובורר ומרקד דזה בקשין חה בלרורות חה בקמח: **בותבי'**

כל הכשר להלגיע. שהוא מין העשוי ללורך האדם: ומלניעין כמותו זה כלומר שיש בו שיעור הראוי להלגיעו: אין חיוב

םב א ב ג מיי׳ פי״ל מהלכום

שב א ב ג מייי פייית מהכנסת שבת הלכה ה סמג לאון סה טושיע אויים סימן שכא סעיף ה: שב [א] [מיי פייז מהלי שבת הלכה א ופייא הלכה יו]:

סב [ג] [מיי פי״א שם הלכה םב [ג] [מיי פי״ק שם הנכה ון: סג ד מיי שם הלכה ז: סד ה מיי שם הלכה ז ופכ״ג הלכה יא טור שו״ע או״ח

הנכה יו טור שייע חו״מ סימן שכח סעיף כי סה ו מי״ מי״ מהלכות שבת הלכה יו: סו ז שם הלכה טו: סו ח מי״ שם הלכה יו טוש"ע או״ח סימן שב

טושיע חויה סימן שב סעיף ב: סח ט י מיי פייא מהלי שבמ הלכה ט סמג שם טושיע או״ח סימן שה מסעיף ג:

םם ב מיי פ"י שם הלכה טו

ופר"ג הלכה ד קמג שם: ע ל מיי פ"ו שם הל"ו ומ ופ"ו מהל' שגגות הלכה ה: ע [ל] [מיי שם פ"ש הלכה יח

ג) לקמן לו: ב"ק ב. כרימות טו:, ד) לקמן לו: ב"ק ב. כרימות טו:, ד) לקמן לו:, ד) לקמן עו:,

מ) [עי' בערוך ערך שף],ט) [ועי' במה שליינתי בס"ד

בתום' יבמות פד: ד"ה אלא],

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אמר ר"ם בר ביסנא

גליון הש"ם

י. תום' ד"ה חסר אחת וכו' דהא אלו קתני. כדאי' בקדוטין דף

. מו ע״ב:

לעזי רש"י

רייו"ל. כרכר (או כרכד אחד

מוסף רש"י

דמחייב על תולדה במקום

אב. דאי עביד אב ומולדה דידיה

אב. זקר עכיז מכ זעומים זיים מחייב תרתי חטלות (ב"ק ב.). השובט. מכרכר בכרכר (לקמן צו:). והמדקדק. ללחר שמתח

החוט של ערב מכה בכרכר בב׳

ונ' מהומות. וי"מ מדהדה משוה

מחלקי נול האורגים).

٦٩٥,

משום לובע. שלובע את הבשר של בית השחיטה ולקתן מפרש אמאי מיכוין ללובעו. ולביעה הואי במשכן אב מלאכה: משום נטילמ בי"ט אסור בפ"ק דבילה (דף א): השף בין העמודים בשבת - נשמה דנטילת נשמה הואי במשכן באילים מאדמים ותחש וחלוון»: חייב. פירש ר״ח ידשף העור על העמוד כדי להחליקו וכן משמע אף משום לביעה. ונפקא מינה לחיוביה תרתי: מילחה דאמרי אימה

כו'. דבר תימה אמרתי להזכיר לביעה בשחיטה לריך אני לומר בו דבר טעם דלא ליתו דרי בתראי השומעים וליחכו עלי: לובע בשר במחי ניחח ליה. להחי שוחט בלביעת הבשר היינו חוכא ואני אומר בו טעם: ניחא ליה דלחוום בית השחיעה בדמא. שיהא לבוע בדם: כי היכי דניחזייה חינשי. שנשחטה היום וניתו ונזבנו: היינו מולה היינו מעבד. אטו מליחה לאו לורך עיבוד הוא: ועייל שירטוט. לפי שדרך הרצענין כשהוח בא לחתכו משרטטו תחלה כפי מה שהוא רוצה להאריך ולהרחיב ולקצר החיתוך ואחר כך מעביר הסכין דרך השירטוט וכן בעורות המשכן כשחתכום: דקבעי ליה לחורחה. שמולחה הרבה: השף בין העמודים. כגון עמודי אכסדראות שעשוים חלונות חלונות ונסמכין בחלונות בין עמוד לעמוד והשף שם בקרקעית הבנין שנשענין עליו כדי שיהא חלק

חייב משום ממחק: המגרר ראשי כלונסות. שיהו ראשיהן שוין וחדין: ממרח רטיה. מחליק תחבושת על המכה: מסחם אם האבן. לאחר

שנעקרה מן ההר ונחלבה מחליקה:

משום מכה בפטיש. שהוא גמר

מלאכה: הצר (כ) בכלי צורה. בכלי

שעומד לכך לנאותו: מנפח בכלי

זכוכית. כשהותך נעשה על ידי נפוח:

דשקיל אקופי. ראשי חוטין התלויין

ביריעה במקום קשורין כשניתק

בה חוט וקשרוהו וכן קשין וקסמים

דקין שנארגו בה בלא מתכוין ונוטלין

אותם ממנה לאחר אריגה גמר

מלאכה הוא וחייב משום מכה

בפטיש: כתב אות אחת גדולה כו'

פטור. שבקרשי המשכן שתים היו

כותבים אחת בזו ואחת בזו כדי לזווגן

כשסותרים אותן: מחק אות אחת

כו' חייב. שאין מלאכת מחיקה

חשובה אלא ע"מ לכתוב והרי יש

מקום לשתי אותיות: אמר רבי מנחם

ברבי יוסי. הא קמ"ל מאן תנא קמא

ר' מנחם ברבי יוסי: לאפוקי מדרבי

אליעור. דהא אמרן דלא נמנו כאן

אלא להודיענו מנין חטאות של העלם

אחד ותנא הרי אלו למעוטי שאם

עשה תולדותיהם עמהן דאינו מביא

עליהן חטאת ודלא כרבי אליעזר

דמחייב אתולדה עם האב בכריתות":

שובט. משוה השתי בכרכר שקורין

ריו"ל: מדקדק. כשמותח חוט הערב

מכה בכרכר עליו במקומות מקומות

ליישבו שלא יהא מתוח יותר מדאי

שהמתיחה מעכבתו מהתחבר יפה

עם הארג: שובט הרי הוא בכלל

מיסך. דהיינו מיסך ממש שמסדר

וה מקומות, זי ממנקל ק מוסי האריגה, כשיש צ' חוטין כרוכין זה עם זה ומובדלים מן השאר משוה אותם בכרכר או במחט משוה אותם בכרכר או במחט רבינו חננאל (המשך)

המנפח בכלי זכוכית הוא גמר מלאכתז, שמלאכת זכוכית בניפוח הוא. פי׳ אקופי. כגוז בניפודו הוא. ערי אקופי, כגון נימין הניתקין מן האריגה דנתלין בבגד, או חתיכות עצים קטנים הנסבכין בצמרן של בגדים חדשים. וכשמשלים האומן מלאכתו כל ראשי נימין . התלויים בין קיסם וקליפה שנסתבכו בבגד נוטלם, (למנקב) [למקנב] דתנינן בכמה מקומות. ואם ותניבן בכמה מקומות: האם נשארו כגון אילו בבגד ובעל הבגד קפיד עלייהו ושקיל להו בשבת, חייב משום מכה בפיש. פי׳ כל דבר שהוא גמר מלאכה נקרא מכה בפטיש. המוחק אות אחת גדולה שיש במקומה שיעור לכתוב ב' אותיות חייב, והכותב אות אחת גדולה שיש במקומה שיעור לכתוב ב׳ אותיות פטור, זה חומרבמוחק מבכותב. אילו אבות מלאכות. לאפוקי מדר׳ אבות מלאפות: לאפוקי מוד אלעזרדמחייב אתולדה במקום אב, כמו שכבר פרשנוהו למעלה [דף עג], דמאן דעבד ב' אבות או ב' תולדות משני אבות או אב ותולדה דאב אחר בהעלם אחד חייב בזה אחד בהעלם אחד, ואי עביד אב ובזה אחד, ואי עביד אב ותולדתו לא מיחייב אלא חדא. יעוד חזר ושנה מ' חסר אחת, לאפוקי מר׳ יהודה [דאמר] . שובט ומדקדק מאבות מלאכות הן. אמרו לו שובט הרי הוא וון. אמוד לו שובט וווי וווא בכלל מסיך, מדקדק בכלל אורג. f)פי' יש לאורגין עץ או עצם שראשו חד ונקרא (כדבר) [כרכד] ודומה למחט של ורוכון הדומה למווט ל סקאין, וכך שמו בלשון י (כדבר) [כרכד]. מעבירו י לאריגה ושובט בו החוטין . ומקרב [את הקנים] המבדילין בין ב' החוטין העליונים בין ב' החוטין העליונים והתחתונים ומיד נוחים להתפרק העליונים מן לידות בתוכם חוט הערב ואין לה אב אלא הרי הוא בכלל

כל הכשר להצניע, רב מתנה אמר למעוטי דם נידה שאין חייבין בהוצאתו, וכ״ש איסורי הנאה ועצי אשרה שאין חייבין בהוצאתו. מר עוקבא אמר לאפוקי עצי אשרה, אבל דם נידה חייב כו'. וזה ששנינו ומצניעין כמוהו, א״ר יוסי בר׳ חנינא דלא כר׳ שמעון, דאי ר׳ שמעון האמר דברים הללו לא נאמרו אלא למצועיהן. הכין סבירא ליה לרי שמעון לענין המוציא יין כדי מוינת הכוס, חלב כדי נמיעה כרי, דכולן שיעורן ברביעית. ושיעורין הללו כדי גמיעה וכדי ליתן על הכתית כרי, לא נאמרו אלא למצניעיהן, כלומר אם הצניע בחול [פחות] משיעורין הללו אע״פ שהוציאו בשבת פטור. **ורבנן** סבירא להו אם הצניע אדם בחול כל שהוא אע״פ שאין כשר להצניע, והוציאו בשבת חייב דהא אחשביה בהצנעתו. וזה ששנינו כל שאין כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת אין חייב אלא המצניעו, אבל מי לא שהצניע בחול אם הוציאו בשיעורין הללו חייב, ואם לא פטור. וזהו נמי דתנן המצניע לורע לדוגמא ולרפואה והוציאו בשבת חייב עליו כל שהוא, ושאר כל אדם אין חייבין עליו אלא כשיעורו. נמצא ר' שמעון מיקל מדברי חכמים.

אין עיבוד באוכדין. אחין להתיר מכאן מליחת אוכלין דאסור מדרבנן מליחה בפרק שמונה שרלים (לקמן דף קח:) ואפילו

בירושלמיב ורש"י פירש ששף קרקעית שבין עמודי חלונותג ולא נהיראד: והמסתת את האכן כו' חייב

ויפוי כעין שעושין עכשיו מסתתי האבנים. היי וכן ריב״א: הרי אלו לאפוקי מדרבי אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב. וא"ת מרישא שמעינן לה מלאכה אחת אינו חייב אלא אחתי וי"מ דה״קו מעין מלאכה אחת היינו שתי דממנינא דרישה שמעינן לה"א וליכא למימר תנא ושייר °דהא אלו התני ומיהו הא ליכא לאקשויי דהא מאלו דרישא שמעינן לאפוקי מדר׳ אליעזר דאיכא למימר דנקט ברישא אלו אבות משום דקאי אדקתני לעיל חייב על כל אב מלאכה וי"ל דממנינא דרישא לא דמלאכות הן לא קתני להו משום דאינם מבוררות כל כך וכה"ג משני

והוליאו משמע דוקא בהלניעו חייב יו ואומר ר"י דיש ליישב פירושו דמה שמלריך

יא אמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן: וכל שאינו כשר להצניע:

משום מכה בפטיש. אבל משום מחתך וממחק לא מיחייב דמיירי שכבר היא מרובעת ומתוקנת אלא שמייפה אותה ועושה בה שירטוטין דתנן העושה מלחכות הרבה מעין מולדות מאב א׳ה אבל האב ומולדה דידיה^ט מיחייב תרתי קמ"ל': חםר אחת לאפוקי מדר' יהודה. מימה שמעינן לאפוקי מדרבי יהודה דאיכא למימר דלא חשיב אלא מלאכות חשובות אבל שובט ומדקדק אע"ג בפ"ק דקדושין (דף טו:) גבי אלו מעניקין להן דבר שיש לו קצבה קתני דבר שחין לו קובה לא קתניש: לאפוקי עצי אשרה. דלא כרבי יהודה דאמר בפרק רבי עקיבא (לקמן דף ז.) אף המוליא

משמשי ע"ז כל שהוא חייב אלא כת"ק דפליג עליה כן פירש בקונט" התם וקשה לרשב"א הא דקאמר הכא מ״ל דם נדה כ״ש עלי אשרהיב מנא ליה דילמא סבר כרבי יהודה ומחייב בעלי אשרה שמלניעין אותן לשריפה: הא דלא בר' שמעון. פירש בקונטרס הא דתנן

כל הכשר כו' שרוב בני אדם עשויים להלניע כשיעור הזה חייב כל אדם על הולאתו אפילו אדם עשיר שאין שיעור זה חשוב לו משמע מדבריו יג דלא מחייב ר' שמעון יד אלא בסתם בני אדם שרגילין להלניעו שאותו שיעור חשוב להן ואפילו לא הצניעו הוא ולקמן פיי לא נאמרו שיעורים שבמשנה אלא למלניעין אותו קודם לכן וחזר המלניע

אלא למלניעו. אם נעשה חביב לאדם א' והלניעו חייב על הולאתו אם חזר והוליאו אבל אדם אחר אינו חייב עליו דלגביה לאו מלאכה הוא: גבו' מ"ד דם נדה. אינו כשר להלגיע כ"ש עלי אשרה דאיסורי הנאה נינהו ומאיסי ולריך לאבדן: כיון דחלשא. המאכיל דם האדם לחתול נעשה חלש אותו אדם: הא. דתנא כל הכשר להלגיע ויש בו שיעור שרוב ב"א עשויין להלגיע כשיעור הזה חייב כל אדם על הולאמו ואפילו אדם עשיר שאין שיעור זה חשוב לו: דלא כר' שמעון. לקמן בהמוליא [דף עו:]:

> וקמיח שנמצאת מליחתו עבודו. ופרקי ר׳ יוחנן ור״ל דהמולח והמעבד תרווייהו מלאכת עיבוד נינהו, ותני חדא והוא הדין לאחרינא. אי הכי בצרי להו, עייל שירטוט ושני במתניתין המולחו והמשרטטו. ירושלמי מה עיבוד היה במשכן שהיו משרטטין בעורות. מהו אי הכי בצרי להו, עיל שרוסוס ושני כמוניתיון המולחו והמשרטסו. לרושלמי מה עיבוד היה במשכן שהיו משרטטין בערות. מהו משרטטין, (מהרגלין) מסרגלין]. מליחת כשר חי בשבת, אם כוונתו לצאת בו לדרך או לאוכלו אחר כמה ימים חייב משום מעבד. אבל לאוכלו ביוטו לא, כדרבה בר רב הונא, (דרבה בר רב הנוא) [דרבא] דחו לה דאמר אין עיבוד באוכלין. השף בין העמודים. פיי מחליק חייב משום מוחק והוא כמו ממרח את הרטייה. ירושלמי הממחקו, מה מחיקה היתה במשכן ופיי) שהיו שפין העורות ע״ג העמרח רטיה חייב משום מוחק. וכן הצר בכלי צורה כל שהוא חייב משום מכה בפטיש, ואע״ג דפליג ר׳ שמעון (קקטן קג) ואמר ער הממרח רטיה חייב משום מוחק. וכן הצר בכלי צורה כל שהוא חייב משום מכה בפטיש, ואע״ג דפליג ר׳ שמעון (קקטן קג) ואמר ער שיצור כל הצורה. יחידאה היא. ואי ההיא צורה אית בה אותיות דמיקרו חייב משום כותב. ואי לאו חייב משום מכה בפטיש. וכז

ויטן: עא מ ג מיי׳ פי״ח מהל׳ שבת כלכה כב:

מוסף תוספות

א. פי׳ ואפילו בעי לה לאורחא, וכן הלכה, ומיהו. /אורחא, וכן הלכה, ומיהו. ריטנ״ל. ב. [ד]גריס השף עור בין העמודים חייב משום ממחק. תוס' הלל״ל. ג. כדי שיהא המקום ערב ונוח שיהא המקום ערב ונוח ליושבים חייב משום ממחק. מאירי. T. [ד]אם אדם משפשף בידו על אבן אחת או ע"ג נסר מה מחיקה שייך בה. תוס' הרא"ש, או: וכל כי האי גונא בבית חייב משום בונה ובשדה חייב משום חורש וכדאמרינן לעיל (עג:) בגומא ובגבשושית. חיי הר"ן. ה. וזו היא גמר מלאכתה. תוס' הלח"ש. [אבל] אינו חייב משום מחתך דהא אינו מחתכה ומשום ממחק נמי ליכא דהא אינו אלא כדי בה הא אינו אלא כדי ליפותה ואין בזה צורך כלל ואנן בעינן דומיט . דמשכן דאית בי׳ צורך. דהא לאפוקי מדר׳ אליעזר. ריטנ״ל, T. דמהתם לא שמעינן ליפל לו דר למותם א שמעינן אלא. מוס' הרל"ט. ח. כדאמרינן פרק אמרו לו (שם) דמינה פשטינן לה דסבירא ליה דולדי מלאכות לאו כמלאכות דמיין. תוס׳ הרא״ש, ט. הוה אמינא. תוס׳ הרא"ש. י ווןההיא דכריתות אט פ, דורה מיך דקתני אסיפא דהכא סמיך דקתני אלו לאפוקי מדר׳ אליעזר, ולא דנפקא לן מההיא ממש דהכי הוא אורחא דתלמודא. ריטנ״ל, יא. דליכא אבות מלאכות אלא ל״ט. תוק׳ הלל״ט. יב. אליבא דרבנן דר׳ יהודה קאמר. תוק׳ הלל״ע. ג. דעשיר הוא. תוס׳ הרח״ם להלן עז. [ועי' מלא הרועים, ושבת של מין. יT. לפי שאין טננו טל נוין. יו דעי שאין שיעור זה חשוב לו. מוס' הרא"ש להלן עז. 10. אבל שאר כל אדם שהוציאו אין חייבים, וס"ל לר"ש דמצניע עצמו בעי שיעורא זוטא וכו׳ ובלא הצנעה לא מיחייב.

רבינו חנואל

אסיקנא ניחא ליה כי היכי דנתווס בית שחיטה דידיה דמא, כי היכי דידעי אינשי דחי הוה, וכי היכי (דניחה) [דנחזיה] אינשי דנשחט הוא ן נוחיהן אינשי ונשחט הוא וקאתי למזבן מיניה ולא יימרו של נבילה הוא. והא דאמר רב משום צובע, הכי קאמר חדא משום נטילת נשמה דהא בהדיא תנז באבות מלאכות